Nr. 118 Kraków, środa 5 czerwca 1918. Rocznik XXVII.

3 K miesięcznie z odsyłką.
W Niemczech miesięcznie 2 m. 50 f.; za granicą 4 fr

Cena numeru pojedynczego 12h

Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie o godzinie 6 wieczorem.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 296.
Telefon Administracyi Nr. 318.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Fach pocztowy na listy Nr. 116.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy: ul. Grodzka L. 13, II. p.
Telefonu Nr. 1354.
Konto czekowe 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem pierwszy raz 40 h następny 30 h; w nadesłanem 1 K.

Francuska kontrakcya nad Ourcq. — Węgierscy socyaliści za zerwaniem dualizmu i niezawisłością Węgier. — Angielska republika na Murmanie.

Czy Niemcy przywrócą w Rosyi carat?

Od wiedeńskiego korespondenta „Naprzodu" otrzymujemy następujące uwagi:

Ostatnie wypadki na Ukrainie — obalenie Rady Centralnej, która w swej większości była soc.-rewolucyjna i reprezentowała interesy mas włościańskich, i oddanie władzy obszarnikom i wielkiej burżuazyi, postawienie byłego adjutanta carskiego, Skoropadskiego, oraz październikowca Łysoguba na miejsce Hruszewskiego i Hołubowicza — nasuwają przypuszczenie, że jest to tylko przygrywka do ostatecznego pogromu rewolucyi na całym obszarze dawnego rosyjskiego imperyum. Logicznem zaś zakończeniem dzieła reakcyi na europejskim Wschodzie byłoby dopiero przywrócenie caratu.

W rzeczy samej, jeżeli zarządzenia Eichhorna i Mumma były wyrazem jakiejś myśli politycznej, a nie tylko ślepym odruchem nienawiści junkierskiej [illegible] trudno znaleźć inne wytłumaczenie przewrotu, inscenizowanego przez Niemców w Kijowie.

Wprawdzie na całym obszarze wschodnio-europejskim, okupowanym przez Niemców, ci ostatni popierali klasy posiadające przeciw warstwom ludowym. Dzieje się tak na Litwie i Białej Rusi, w prowincyach bałtyckich i w Finlandyi. Ale w tych wypadkach polityka taka, lubo może krótkowzroczna, znajduje uzasadnienie z punktu widzenia niemieckiej racyi stanu. W krajach tych klasy posiadające są albo niemieckie, albo grawitują sympatyami swojemi ku Niemcom, masy pracujące natomiast oglądają się na socyalistyczną republikę wielkoruską. Utrwalenie rządów burżuazyi przy pomocy bagnetów niemieckich jest równoznaczne z utrwaleniem wpływów niemieckich w tych krajach.

Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacya na Ukrainie. Wielka burżuazya niemal w całości, a wielka własność ziemska w swej większości jest pod względem narodowym rosyjska i musi wskutek tego ciążyć ku Rosyi. Wszak obecny hetman Skoropadski udowadniał przed paru laty, że pomiędzy Wielkorusami i Ukraińcami niema żadnej różnicy narodowej. Obecny rząd ukraiński składa się z październikowców i kadetów, t. j. stronnictw, które nigdy nie uznawały odrębności narodowej Ukraińców od Rosyan. Wszystkie te okoliczności podniesiono w dyskusyi nad położeniem na Ukrainie w głównej komsyi Reichstagu, przyczem pos. Erzberger zauważył, że polityka niemiecka w Kijowie prowadzi w prostej linii do odbudowania caratu.

Przedsięwzięcie takie nie napotkałoby w obecnych warunkach na poważniejszy opór. Bolszewicy nie posiadają ani armii ani środków materyalnych do obrony. Przemysł wojenny rosyjski nie istnieje, koleje rosyjskie są pozbawione węgla — 70 procent produkcyi węglowej dawnego imperyum rosyjskiego pochodziło z zajętego niedawno przez Niemców zagłębia donieckiego, — wkrótce zaś zabraknie im także ropy z Kaukazu. Burżuazya rosyjska, znosząca z wściekłością w duszy panowanie proletaryatu, wzdycha z utęsknieniem do niemieckiego pogromcy bolszewizmu i zbawcy ustroju kapitalistycznego. Nawet wśród kadetów, którzy dotychczas najmocniej stali na gruncie sojuszu z ententą i walki z Niemcami, powstało ostatnimi czasy bardzo silne skrzydło germanofilskie. Przeywrócenie caratu mogłoby liczyć na poparcie całej burżuazyi rosyjskiej.

Jakie korzyści, względnie niebezpieczeństwa mogłyby wyniknąć dla Niemiec z restytucyi caratu? Niemcy mogliby liczyć na to, że odbudowany przez nich carat stanie się ich sprzymierzeńcem w walce przeciw mocarstwom zachodnio-europejskim i Ameryce. Przytem w razie przywrócenia porządku w Rosyi eksploatowanie jej przez Niemców byłoby daleko łatwiejsze, niż pod rządami bolszewików. Wreszcie wchodzi w grę wzgląd bardzo ważny z punktu widzenia interesu już nie państwowego, ale klasowego junkrów pruskich, którzy wywierają wciąż wpływ potężny na politykę Rzeszy. Carat był dotychczas najsilniejszą ostoją wszystkich żywiołów reakcyjnych w całym świecie, szczególnie zaś w Niemczech. Rewolucya rosyjska podcięła potęgę junkrów u samego jej korzenia, odbudowanie caratu i ścisłe przymierze z nim umocniłoby ją na nowo i zniszczyłoby na długo wszystkie nieśmiałe próby demokratyzacyi, zainaugurowane orędziem wielkanocnem cesarza Wilhelma.

Niemniej atoli odbudowanie caratu groziłoby Niemcom ogromnem niebezpieczeństwem, jeżeli nie bezpośrednio, to w niedalekiej przyszłości. Rosya carska, ba wszelka Rosya burżuazyjna pozostałaby taką, jaką była dotychczas, t. j. na wskroś imperyalistyczną i zaborczą. Niebezpieczeństwo dla granicy wschodniej Niemiec, zażegnane przez rozbicie caratu w obecnej wojnie światowej kosztem olbrzymich wysiłków i ofiar, odżyłoby na nowo i to prawdopodobnie w znacznie wyższej mierze. Żadna Rosya niebolszewicka nie pogodziłaby się dobrowolnie nigdy z utratą jeżeli nie Królestwa Polskiego, to Litwy i Białej Rusi, prowincyi bałtyckich i Finlandyi, Ukrainy i Kaukazu. Gdyby nawet Niemcy rozczarowawszy się co do sił życiowych Ukrainy, zrezygnowali z tego pomostu do Azyi, to i to ustępstwo nie wystarczałoby dla porozumienia z caratem, trzebaby jeszcze gwoli niemu zwinąć sztandar niemiecki, zatknięty uroczyście na murach Libawy i Rygi, Dorpatu i Rewla. Niektóre koła konserwatywne i wielkoburżuazyjne, zahipnotyzowane nienawiścią do Anglii i do demokracyi, po części zaś zainteresowane finansowo w Rosyi, gotowe by były na ołtarzu zgody z caratem ponieść i tę ofiarę z dumy narodowej. Przeważna część obozu aneksyonistycznego, który teraz jest miarodajny w polityce niemieckiej, o takich ustępstwach nie chce ani słyszeć. Jest to najsilniejszy wzgląd, dla którego restauracya caratu przez Niemców nie wydaje się mimo wszystko prawdopodobna. Nie należy także zapominać, że Austro-Węgry i Turcya są w najwyższej mierze zainteresowane w niedopuszczeniu do odbudowania imperyum carskiego.

Najnowsze wiadomości wskazują na to, że Niemcy chcą kontynuować swą dotychczasową politykę, zmierzającą do jak największego osłabienia Rosyi. Wojska niemieckie posuwają się naprzód, ale nie ku Moskwie, lecz ku Kaukazowi i Uralowi. 15 b. m. proklamowano Republikę Ciskaukaską. W Kijowie Skoropadski i Łysogub muszą zajadle udawać niezawisłych Ukraińców i szerzyć na gwałt wśród swoich ludzi znajomość języka ukraińskiego. Mające niebawem nastąpić obsadzenie różnych świeżo kreowanych tronów będzie oznaczało położenie kropki nad i. Nawrót do polityki przyjaźni z Rosyą stanie się wówczas prawie że niemożliwy. Jak długo zaś Niemcy chcą utrzymać Rosyę w niemocy, najlepiej temu celowi służy pozostanie bolszewików przy władzy.

Na widowni wojny.

Ustalanie się frontu nad Marną. — Kontrakcya francuska.

Dotychczasowy ogólny kierunek niemieckiego ataku, biegnący na południe, zmienił się zasadniczo, t. j. rozpadł się, po dojściu od Marne, na dwie części, z których silniejsza dąży na zachód, słabsza na wschód.

Powodów tego należy szukać w położeniu głównego celu niemieckich operacyi, t.j. Paryża.

Doliny rzek Oise i Marne, biegnąc dośrodkowo do Sekwany, zamykają w swych ramionach stolicę Francyi.

Obecna linia bojowa przebiega między dwoma rzekami w przeciętnem oddaleniu 60 klm. od Paryża.

W tym to odcinku, t. j. na linii Noyon—Chateau Thierry (65 klm. długości) rozwinęła się nowa faza bitwy, którą śmiało możemy nazwać bitwą o Paryż, do którego Niemcy dążą za wszelką cenę, nie bacząc na szalone wprost straty, które tego rodzaju walka przynosi.

Rozumieją to dobrze Francuzi, którzy nie dawszy przełamać swego frontu, stępili klin niemieckiego ataku, a teraz przystąpili do kontrakcyi, skierowanej głównie przeciw zachodniej ścianie niemieckiego klina.

Również i od wschodu atakują Francuzi.

W ten sposób wytwarza się tu na małą skalę sytuacya podobna do pierwszej bitwy nad Marną w jesieni 1914 r. Obrona francuska jest prowadzoną defenzywnym sposobem tylko w centrum niemieckiego uderzenia, t. j. nad Marne, której brzeg południowy jest podobno znakomicie do tego technicznie przysposobiony, wstrzymując tu i przeszkadzając atakującemu w sforsowaniu rzeki.

Natomiast oba skrzydła obrony przeszły do akcyi kontrofenzywnej, zamykając atak niemiecki w ramionach obu rzek.

Akcya nad samą Marne, jak dotychczas, powiodła się Francuzom. Niemcy stanęli i komunikat niemiecki stwierdza, że „nad Marne i między Marne a Reims położenie nie zmieniło się".

Na skrzydle atak niemiecki, pomimo kontrakcyi francuskiej, siłą swego pierwszego rozmachu posuwa się całkiem naturalnie naprzód, ale odnosi sukcesy już całkiem lokalne, w jak najdalej idącem tego słowa znaczeniu.

I tak czytamy w komunikacie biura Wolffa, że na północ od Aisne odparto Francuzów w kierunku Moulin sous Touzent i St. Christophe Vingre.

Na południowy-zachód od Soissons zdobyto Chaudun. W ataku dotarto poza kępę Savieres, aż do wschodniego krańca lasów Villers Cotterets. Zyskano na obszarze poza Sourchamps i Monties i zajęto wzgórza na zachód od Chateau Thierry.

Kontrataki francuskie rozwinęły się szczególnie na południe od rzeki Ourcq, powstrzymując w zupełności posuwanie się nieprzyjaciela.

Front włoski.

„Secolo" donosi, że niema żadnej wątpliwości iż austro-węgierska ofenzywa rozpocznie się lada chwila. W toku są olbrzymie przygotowania ofenzywne od Tyrolu aż do morza. Równocześnie Austryacy przedsięwzięli szeroką propagandę wewnątrz Włoch, aby osłabić ich odporność.

Komunikat austr. gener. sztabu notuje zaś liczne próby przejścia Włochów przez Piave, pod Fassolta. Wzdłuż całego frontu panuje żywa działalność oddziałów wywiadowczych.

Zaniepokojenie we Francyi.

Głosy socyalistów francuskich.

Jak poprzednio ofenzywa niemiecka, uderzywszy i wygiąwszy front angielski, wywołała liczne głosy niezadowolenia z kierownictwa u opozycyi politycznej i militarnej angielskiej, tak obecne u-

derzenie na Paryż odbiło się echem w ustach polityków i prasy francuskiej.

Oficyalna nota Ag. Havasa stwierdzająca, że atak niemiecki zaskoczył Francuzów, wywołała liczne ataki na naczelne kierownictwo wojsk i została już urzędowo zdementowaną i uznaną za prywatne doniesienie sprawozdawcy Agencyi.

Teraz w izbie deputowanych gotują się liczne zapytania i interpelacye w sprawie sytuacyi wojennej i odpowiedzialności dowódców.

Renaudel (socyal.) pisze w „Humanite", że komunikaty francuskiego generalnego sztabu są niejasne i niezupełne. Żąda on oświadczenia się rządu w tej sprawie. Wskazuje na podobieństwo obecnej sytuacyi wojennej do sytuacyi z nad Marne z r. 1914.

Heuse (też socyal.) oświadcza w „Heure", że powolne posuwanie się Niemców — niepokoi. Stwierdza, że nieprzyjaciel wytężył wszystkie siły i ściągnął wszelkie rezerwy i że kontrofenzywa francuska nie natknie już na wymęczonego nieprzyjaciela, jak w 1914 r., ale na siły świeże i olbrzymie.

Węgierscy socyaliści za zerwaniem dualizmu i niezawisłością Węgier.

W „Arbztg." znany publicysta soc. dem. z Budapesztu tow. Dines Denes stwierdza, iż hr. Karolyi dokonał zwrotu ku najlepszym tradycyom partyi niezawisłości, ku prawdziwej demokracyi i ideałom niezawisłości i że wraz z nim dokonali tego zwrotu radykali. Wobec tego — powiada tow. D. — także i my musimy siebie zapytać, czy niezawisłe Węgry nie będą bardziej odpowiadały naszym celom, niż Węgry, związane przez dualizm. Te nasze dążenia niepodległościowe, wspólne z Karolyim i radykałami, nie będą miały charakteru reakcyjnego, nie będą miały na celu ucisku narodowego, nie będziemy też zwalczali analogicznych ruchów Polaków, Czechów i poł. Słowian.

Dotychczas dualizm był związkiem węgierskich junkrów i austr. reakcyi. Byłoby wdzięcznem zadaniem zerwanie tego związku dualistycznego, a na jego miejscu postawienie związku ludów Austro-Węgier.

Odezwa niemieckiej partyi socyalistycznej w Austryi.

Przed kilku dniami odbyła się konferencya niemieckiej partyi socyalistycznej w Austryi. Konferencya uchwaliła wydać wspólną odezwę, w której powiada, że

konferencya stwierdza podniecenie umysłów u robotników i ostrzega rząd przed imperyalistycznymi celami wojny, przed zaniedbaniem kwestyi aprowizacyjnej, przed zaniechaniem lub zwlekaniem zwołania parlamentu i przed zaniedbywaniem uregulowania stosunków robotniczych w przemyśle wojennym, w kierunku demilitaryzacyi tegoż.

Konferencya uważa, że obecna sytuacya polityczna nie jest dogodną dla większych strejków robotniczych i wzywa dlatego wszystkich robotników do unikania strejków, do odporności przed prowokacyami pracodawców i do gotowości na przyszłość.

Przestrzega robotników przed przecenianiem sił własnych i przed wszelkimi krokami, któreby doprowadzały wyłącznie do klęsk i do osłabienia ruchu robotniczego.

Wzywa do organizowania się.

Odezwa kończy się słowami: „W ten sposób chcemy się uzbroić na tę chwilę, która da nam możność walki i zwycięstwa w łączności z braćmi naszymi w innych krajach."

Z Ukrainy.

Osobliwy epizod wśród rokowań ukraińsko-rosyjskich.

Komunikat Agencyi ukraińskiej, na który reagowała delegacya rosyjska, przybyła na rokowania pokojowe, brzmiał:

„Wobec pogłosek, iż wśród członków wielkorosyjskiej delegacyi pokojowej znajdują się osoby, które podczas teroru bolszewickiego w Kijowie w styczniu i lutym b. r. brały udział w obrabowaniu banku państwa, w napadach na poszczególne mieszkania i hotele, oraz w mordach, komunikują nam ze źródeł miarodajnych, iż rząd państwa ukraińskiego jest zdania, iż czyny występne, dokonane poza granicami, nie należą do kompetencyi rządu ukraińskiego. Jednakże, jeżeli rząd otrzyma ścisłe wskazówki, iż pewne osoby dopuściły się czynów, przewidzianych przez prawo kryminalne w granicach Ukrainy, przeciwko nim rząd zarządzi bez wątpienia odpowiednie środki."

Chyba w ten sposób nigdzie i nigdy, nawet w zamierzchłych dziejach, nie witano w jednem państwie pełnomocników drugiego, przybyłych na rokowania! Wszak Agencya ukraińska jest oficyalnym organem rządu kijowskiego...

Co więcej, Agencya ta cały swój wywód na temat ewentualnej kryminalności delegatów rosyjskich wyprowadza z krążących pogłosek, na które się powołuje. Pogłoski wystarczają jej, ażeby je nie tylko publikować i rozważać, ale nawet grozić „odpowiednimi" środkami przedstawicielom strony, z którą się ma Ukraina politycznie umawiać.

Anglicy na Murmanie.

Prasa berlińska stwierdza z niezadowoleniem, że Anglicy zupełnie opanowali w Rosyi półwysep murmański, który mimo swego krańcowo-północnego położenia ma niezamarzający port skutkiem ciepłego prądu oceanicznego.

Przy równoczesnem usadowieniu się w Archangielsku mają Anglicy w swem ręku i całe Białe morze.

Wzdłuż wybrzeży ustawione angielskie statki strażnicze. Potworzone też stacye iskrowe. Nad flotą tą i przyległemi terytoryami wykonuje władzę kontradmirał Kemp.

Kolej murmańska znajduje się w rękach koalicyi. Oficerowie angielscy i amerykańscy pełnią tu dozór i wykonywują władzę.

W Aleksandrowsku przywódca „sowietu" tamtejszego Gallankin miał się już wyrazić, że z kraju murmańskiego możnaby na podstawie samostanowienia uczynić odrębną republikę pod protektoratem Anglii.

Niezadowolenie prasy niemieckiej tłómaczy się i tem, że w innych warunkach mogłaby snuć plany o zakupowaniu przy pomocy białej gwardyi finlandzkiej sąsiedniego Murmanu i uzyskaniu portu z wylotem oceanicznym, tymczasem usadowienie się tam Anglików, Francuzów i Amerykanów takim marzeniom odbiera łatwość ziszczenia.

Jest tu pokrzyżowanie, przypominające świeże zajęcie Baku i Apszeronu przez Anglików — na drugim krańcu Rosyi, na Kaukazie, ażeby nafty kaukazkiej nie dopuścić do rąk przeciwników.

Z ostatniej chwili.

Z Rosyi. — Rozłam wśród kadetów. — Stan oblężenia w Moskwie. — Rewolta Czechów.

W stronnictwie kadetów przyszło do rozłamu z powodu uchwały dotrzymania wierności koalicyi. Uchwała ta zapadła bardzo małą większością. Opozycya zamierza przyłączyć się do prawego skrzydła socyalistów i utworzyć z niem nowe stronnictwo.

Z Helsingforsu donoszą, że w Moskwie ogłoszono stan oblężenia.

Pet. Ag. tel. donosi: Rewolta wojsk czesko-słowackich, które ciągną do Władywostoku, skąd mają być wysłane na zachodni front, zakończyła się gwałtownem starciem z wojskami sowietu, stojącemi w Penzie. Czesi i Słowacy stawili zacięty opór czerwonej gwardyi, która chciała ich rozbroić. Komisarz ludowy dla spraw wojny, Trocki, wysłał okólnik do wszystkich organizacyi kolejowych na wschodzie, w którym zakazuje kolejom syberyjskim przewożenia wojsk czesko-słowackich.

Niemiecka policya wojskowa aresztuje socyalistów rumuńskich.

„Gazeta Bucurestilor" donosi, że z polecenia szefa niemieckiej policyi wojskowej w Bukareszcie zaaresztowano prawie cały zarząd rumuńskiej partyi socyalno-demokratycznej.

Aresztowano między innymi: tow. dr Arbore, dr Petrescu, Constantinescu, Moscovici i t. d. pod zarzutem uprawiania rewolucyjnej agitacyi.

„Arb. Ztg." opatruje tą wiadomość następującym komentarzem:

„Od czasu obsadzenia Bukaresztu przez Niemców rumuński zarząd partyjny nie zebrał się ani razu; pismo partyjne „Lupta" już dawno Niemcy zawiesili i dotychczas, pomimo licznych prośb, nie uzyskano pozwolenia na drukowanie.

Próby kilku towarzyszy śpiewania pieśni robotniczych po jednym z przedstawień teatralnych, zaprowadziły ich do więzienia niemieckiego.

Tak się odpłaca rumuńskim robotnikom za ich walkę o neutralność Rumunii.

KRONIKA.

Katastrofa aprowizacyjna. Dziś wyjeżdża do Wiednia delegacya krakowska wraz z posłami, aby u dra Seidlera spowodować odwołanie zakazu przywozu z Ukrainy zakupionego dla Krakowa zboża i przeforsować udzielenie przyrzeczonych 40 milionów dla banku miejskiego na działalność aprowizacyjną.

Austrya bez parlamentu. W wiedeńskich kołach parlamentarnych wczoraj wymieniano jako dzień zwołania parlamentu 25 czerwca. Nadzieje te, że uda się odbyć sesyę, projektowaną na lato, zasadzają się w pierwszym rzędzie na przypuszczeniu, iż Czesi nie mają zamiaru używać takich środków opozycyi, któreby mogły narazić parlament na rozbicie.

Nic jednak pewnego niema i Austrya w tych wyjątkowych czasach prowadzi swój żywot bez parlamentu. [illegible]

Poseł dr Zygmunt Marek złożył godność wiceprezesa gal. krajowego Zakł. odzieży. Dr Marek był, jak wiadomo, zwolennikiem bezzwłocznego rozdzielenia materyałów odzieżowych między ludność w miastach i na wsi. Wstrzymanie tej akcyi aż do stworzenia organizacyj rozdzielczych w całym kraju uważał za szkodliwe, bo odwlekające przydział. Miejsca tych urzędowych organizacyi miały zastąpić organizacye konsumentów, które chciał powołać do współpracy obywatelskiej w tej akcyi rozdzielczej. Odbywałaby się ona w ten sposób pod kontrolą ogółu. Mimo, że zasady te znalazły uznanie w Wydziale gal. Zakładu odzieży, wykonanie ich zostało wstrzymane, w następstwie czego dr Marek powierzoną mu godność złożył.

H. Dąbrowski. Onegdaj odbyło się posiedzenie miejskiego komitetu obywatelskiego pod przewodnictwem prezydenta m. w sprawie uroczystego obchodu 100-rocznicy śmierci Henryka Dąbrowskiego we czwartek 6 czerwca b. r.

W dniu tym odprawione zostanie uroczyste żałobne nabożeństwo, popołudniu odbędą się w szkołach krakowskich poranki z odpowiedniemi odczytami, wieczór zaś w obu teatrach uroczyste przedstawienia, które poprzedzą prelekcye.

Żądania kelnerów krakowskich zapewne zostaną zaakceptowane przez pracodawców, którzy mają przedłużony termin do odpowiedzi do czwartku. Znaczna część kawiarzy i restauratorów godzi się nagół na postulaty kelnerów.

Robotnicy, pracujący przy żelazie (ul. Zacisze) z ramienia odbudowy kraju w liczbie kilkudziesięciu, zostali zaskoczeni nagłem dodaniem jeszcze jednej godziny pracy, za którą tą godzinę zaproponowano im 1 K dopłaty. Na to się nie zgodzili, dodatkową godzinę zignorowali i przyszli do pracy jak zawsze; w odpowiedzi na to zostali usunięci z terenu pracy. W ten sposób został im narzucony niejako strejk; żądają (oprócz usunięcia owej godziny) 50 procent podwyżki płacy. Przypominają zarazem swemu przełożonemu p. Winkerowi stare, niewykonane dotąd obietnice na temat dostarczenia prowiantów, obuwia i odzieży.

Po rozwiązaniu korpusu gen. Muśnickiego. Jak „Czas" donosi major Nethe oficyalnie zawiadomił prezydenta ministrów p. Steczkowskiego o wypadkach, zaszłych w korpusie polskim gen. Muśnickiego, oraz o rozwiązaniu tego korpusu. Są starania, aby majątek korpusu gen. Dowbor-Muśnickiego przeszedł do rąk władz polskich.

Zgon br. Binertha. Były prezydent ministrów i namiestnik Dolnej Austryi, hr. Ryszard Bienerth-Schmerling, zmarł wczoraj rano w 56 roku życia.

Przeciw militaryzacyi Francyi. Sławny literat Romain Rolland wystosował w szwajcarskiem „Demain" odezwę do literatów francuskich, w której protestuje przeciwko militaryzacyi Francyi, a w szczególności przeciw temu, że akademia francuska mianuje przedstawicieli militaryzmu na swoich członków.

Rada aprowizacyjna Gal. Miejsk. Wojennego Zakładu kredytowego odbyła swe pierwsze posiedzenie w dn. 1 b. m.

Pp. dr Dwernicki i dr Gross złożyli sprawozdanie z działalności oddziału aprowizacyjnego Zakładu i przedstawili obecne położenie kraju w dziedzinie aprowizacyi. Wywiązała się obszerna dyskusya.

Dr Marek w dłuższem przemówieniu wskazał na smutne położenie kraju, podkreślając, że trzy główne źródła aprowizacyjne zawodzą.

Albowiem:

1. Na Ukrainie wolny handel dla miast galicyjskich został wstrzymany;

2. Na zakupy w Królestwie nadziei niema, gdyż pozwolenie, udzielone Krakowowi i Lwowowi połączono z pozwoleniem kolejarzom z zach. prowincyi Austryi — tak, że z zakupowanego zboża i strączkowych cztery piąte musi iść do Wiednia, a jedna piąta do Krakowa i Lwowa. Rezultaty więc są nadzwyczaj marne. Najwyżej można spodziewać się zakupna 10 wagonów do Krakowa — do nowych zbiorów.

Wreszcie 3, co do Galicyi to sytuacya jest b. niejasna.

Wedle berlińskich układów Niemcy mają objąć aprowizowanie całej Austryi, a więc zapewne objęmą i plony. W ten sposób cały plon Galicyi znajdzie się w rękach niemieckich — nie wiadomo, czy bezpośrednio zostanie zabierany przez organa niemieckie, czy też austryackie organa będą działały pod niem. kierownictwem.

Słowem Galicya znajduje się w położeniu trudnem niezmiernie i widoki aprowizacyjne dla miast są bardzo marne.

Tow. dr Diamand poruszał konieczność zorganizowania wszystkich miast, przyczem podkreślał niezbędność powołania sił handlowych młodych, gdyż organizacya burmistrzów nie wystarcza.

Następnie uchwalono jednomyślnie następujące wnioski:

Rezolucye dra Dwernickiego, które między innemi stwierdzają, że c. k. rząd dopuścił do tego, że znaczna część rolników i producentów nie dostarczyła pod różnymi pozorami przepisanego kontyngentu zboża, tolerował na szeroką skalę pod bokiem władz prowadzony handel pokątny, przez co lichwa żywnościowa została ulegalizowana.

Rada aprowizacyjna wyraża przekonanie, że ścisłe ujęcie produkcyi rolnej, przy ustanowieniu ceny, zapewniającej rolnikom odpowiedni obywatelski zysk, jest jedyną drogą do zapewnienia wyżywienia ludności miejskiej.

Rada aprowizacyjna uprasza wydział Związku miast galicyjskich o zarządzenie w porozumieniu z dyrekcyą Gal. Miej. Zakł. kred. założenia wspólnej dla większych miast autonomicznej organizacyi aprowizacyjnej.

Rezolucya posła dra Diamanda:

Rząd stworzył dwie drogi zaopatrzenia miast galicyjskich w mlewo i owoce strączkowe: jedna polegała na odstąpieniu 8 wagonów zboża, przewożonego dziennie z Ukrainy przez Galicyę na Zachód, druga na uprawnieniu gmin do zakupu wolnego w Królestwie i na Ukrainie. Obydwa przyrzeczenia złożył rząd najuroczyściej wobec delegacyi i przedstawicieli miejskich za zgodą przedstawicieli naczelnej komendy armii i ministerstwa wojny.

Bezpośrednio po udzieleniu przyrzeczenia pierwszego naczelna komenda armii zniosła je; dziś zaś rząd cofa przyrzeczenie drugie, powołując się na układ zawarty z Niemcami.

[illegible] Organa obywatelskie, które dobrowolnie obarczyły się uporządkowaniem aprowizacyi miast galicyjskich, wobec takiego stanu rzeczy stanęły wobec sytuacyi bez wyjścia.

Rada aprowizacyjna Gal. Miej. Woj. Zakł. kred. wzywa rząd, by jeśli nie może zmienić układu z Niemcami, spowodował naczelną komendę armii, żeby natychmiast wydała polecenie dostarczenia miastom galicyjskim 8 wagonów zboża dziennie, jako ich udziału w transportach, importowanych z Ukrainy.

Rezolucya posła dra Grosa: Rada aprowizacyjna żąda bezpośredniego przydziału towarów z Oezeg dla Gal. Miej. Woj. Zakł. kred.

Rezolucya posła dra Marka: Rada aprowizacyjna uważa za wskazane ustanowienie instruktorów, którzyby przeprowadzali organizacyę aprowizacyi w miastach prowincyonalnych.

Hegemonia niemiecka w Austryi.

Cesarz do Niemców południowych.

Najważniejszym wypadkiem w polityce wewnętrznej ostatnich dni stało się przyjęcie przez cesarza Karola deputacyi niemieckich z Karyntyi, południowej Styryi, Krainy, Tryestu i Pobrzeża. Wszystkie deputacye miały za cel wystąpienie przeciw idei państwa południowo-słowiańskiego, do którego dążą południowi Słowianie — według swej deklaracyi prawno-państwowej, złożonej w parlamencie — w ramach monarchii habsburskiej i pod berłem habsburskiej dynastyi.

Deputacyi Niemców karynckich odpowiedział cesarz między innemi, co następuje:

„Przy wszystkich swych usiłowaniach utorowania drogi zdrowemu i pomyślnemu rozwojowi stanie rząd zawsze po stronie tych, którzy wysoko cenią święte dziedzictwo sławnej przeszłości i chcą je zachować nienaruszone dla przyszłych pokoleń. To też nie omieszkam wystąpić przy użyciu wszystkich przysługujących mi ustawowo środków przeciw agitacyom, które zagrażają niebezpieczeństwem dla siły i spoistości państwa.

Między innemi przyjął cesarz deputacyę związku kobiet styryjskich i na przemówienie imieniem związku odpowiedział:

„Liczę na przyszłość na wierną i wypróbowaną współpracę Niemców w strzeżeniu interesów państwowych. Już w tem możecie znaleźć zupełne uspokojenie, że prawa narodu niemieckiego oraz warunki utrzymania i rozwoju jego narodowości i jego wypróbowane znaczenie w państwie nigdy nie doznają żadnego uszczerbku".

Rokowania rosyjsko-niemieckie i ukraińsko-rosyjskie.

Rosyjski komisarz ludowy do spraw zagraniczn. Cziczerin wysłał był notę do rządu niemieckiego, w której dla omówienia ostatecznie niezałatwionych kwestyj w Brześciu zaproponował zjazd w Moskwie z następującym porządkiem dziennym: 1. Sytuacya Kaukazu, gdzie ani t. zw. rząd zakaukaski, ani t. zw. rząd związku górali nie posiada rzeczywistego poparcia szerokich mas, które nie dążą do oderwania się od federacyi rosyjskiej. 2. Sytuacya Krymu, gdzie większość ludności oświadcza się za władzą sowietów. 3. Kierunek przewidzianej w art. 3 traktatu brzeskiego granicy, której ustalenie przez komisyę demarkacyjną w Pskowie zostało przerwane wobec powstania zasadniczych różnic. 4. Sytuacya polityczna Estonii i Inflant, które w myśl traktatu brzeskiego winny być jedynie czasowo zajęte przez policyę niemiecką. 5. Usunięcie niejasności w sprawie jeńców. 6. Ustalenie podstawowych zasad wzajemnych stosunków ekonomicznych.

Najświeższa depesza z Berlina przynosi wiadomość zaczerpniętą z „Vossische Ztg.", iż rząd niemiecki uznaje zwołanie nowej konferencyi w sprawie uzupełnień traktatu brzeskiego za uzasadnione. Proponuje jednak, aby ta konferencya odbyła się nie w Moskwie, lecz w Berlinie pod przewodnictwem sekretarza stanu Kuehlmanna.

Z końcem maja rozpoczęły się w Kijowie układy pomiędzy republiką rosyjską, a państwem ukraińskiem. Na czele delegacyi rosyjskiej stoi Rakowski (wedle Biura koresp. miałby to być ów znany przywódca socyalistów rumuńskich, z rozpoczęciem wojny uwięziony przez rząd rumuński, a uwolniony przez Rosyan po wybuchu rewolucyi rosyjskiej) na czele ukraińskiej delegacyi stoi Szełuchin.

Każde zdanie Szełuchina tłómaczone jest z języka ukraińskiego na rosyjski.

Pierwsze trudności przy omawianiu sprawy rozejmu wynikły przy ustalaniu linii demarkacyjnej dla stron obu. Sprawę tę ma opracować komisya.

Kierownik delegacyi rosyjskiej zapytał, w jakim charakterze przebywają na froncie ukraińskim wojska niemieckie, czy tylko jako sprzymierzeńcy, czy jako kontrahenci, czy bronią tylko interesów ukraińskich, czy reprezentują tam własne, co sprzeciwiałoby się traktatowi brzeskiemu.

Szełuchin odpowiedział wymijająco, że nie ma pełnomocnictwa odpowiadania za dowództwo niemieckie, że jest jednak faktem, iż Niemcy są sprzymierzeńcami Ukrainy.

W końcu tego posiedzenia delegacya rosyjska wystosowała protest tej treści:

Rosyjska delegacya pokojowa wskutek insynuacyi, które ukazały się w gazetach i pochodzą od osób, zainteresowanych w zerwaniu rokowań pokojowych, zwróciła się do ukr. ministerstwa spraw zagr. z protestem, oraz z żądaniem ochrony godności delegacyi. Protest ten dotyczy depeszy ukr. państwowej ag. telegr., która z miarodajnego źródła wyjaśnia stosunek rządu do członków delegacyi sowieckiej, którzy jakoby dopuścili się czynów występnych.

Kijów, 1 czerwca.

Na wczorajszem posiedzeniu konferencyi pokojowej wywiązała się nad protokółem o wymianie pełnomocnictw obszerna dyskusya.

We wstępie tekstu ukraińskiego, który mówi o państwie ukraińskim i republice rosyjskiej, jako o państwach samodzielnych i niezawisłych, które na razie żyją z sobą na stopie wojennej i wyrażają życzenie zawarcia z sobą pokoju, upatrywał Rakowski przesądzenie kwestyi, które mają być dopiero przedmiotem rokowań.

Stosunki prawne między obu stronami mają być ustalone dopiero przez rokowania.

Ukraina, jako państwo, nie ma jeszcze określonych w pełni praw jurydycznych i nie została jeszcze przez republikę sowietów uznana. — Rząd sowietów jest prawnym następcą poprzedniego państwa rosyjskiego i tylko za jego zgodą mogą poszczególne obszary państwowe występować jako podmioty praw narodowych. — Rząd sowietów uznaje jednak prawo Ukrainy do stanowienia o sobie samej. Rosyjski protokół wychodzi z art. VI pokoju brzeskiego, który zobowiązuje rząd sowietów do zawarcia pokoju z republiką ukraińską, oraz z tego aktu, że 30 marca rada ukraińskich ministrów ludowych zwróciła się do sowietu moskiewskiego i komisarzy ludowych z propozycyą zwołania konferencyi pokojowej w celu wstrzymania kroków nieprzyjacielskich, ustalenia granicy i ustalenia stosunków prawnych.

Wygotowanie tekstu protokołu powierzono komisyi mieszanej. Nie ma jeszcze zgody co do linii demarkacyjnej.

Sprawy partyjne.

Posiedzenie Komitetu miejscowego P. P. S. D. w Krakowie odbędzie się we środę o g. 7 wieczór. Sprawy ważne, obecność wszystkich członków konieczna.

Uprasza się Towarzyszy i Towarzyszki, zasiadających w Radach gospodarczych i innych instytucyach aprowizacyjnych, o podanie adresów, celem utworzenia związku i ujednostajnienia akcyi naszej w tych instytucyach.

Poseł dr Emil Bobrowski. D. Kluszyńska.

NADESŁANE.

Zjazd koleżeński abituryentów w Jaśle, którzy złożyli egzamin dojrzałości w 1908 r. w tamtejszem gimnazyum, wyznaczony na dzień 6 czerwca 1918, zostaje z powodu stosunków wywołanych wojną, odwołany i odroczony na dzień 6 czerwca 1923 r. Uczestników prosimy o podanie swych adresów. 548

Klemens Hammer,
prezes zjazdu, profesor gimn. w Jaśle.

Dr Ignacy Dziedzic,
I wiceprezes zjazdu, kand. adw. w Nowym Targu.

Zapobiegawczym środkiem przeciwko chorobom szyi i przeziębieniu jest Fellera ból kojący, antyseptyczny fluid z esencyi roślin z marką „Elza-fluid". 12 flaszek tylko za 14 Kor. 32 hal. posyła franko aptekarz E. V. Feller, Stubica, pl. Elzy Nr. 260 (Kroacya). Wielu lekarzy zaleca go. Przeszło 100.000 listów dziękczynnych. (fb)

WODOCIĄGI DLA MIAST, GMIN, FOLWARKÓW.

Pompy w wielkim wyborze wszelkiego rodzaju oraz części składowe jakoteż reperacye tychże uskutecznia i dostarcza

Inż. JÓZEF SCHROLL, filia Kraków, Pawia 8.

Maść „Anta"

leczy swędzenie skóry, świerzbę i wysypki swędzące.

Zatwierdzona przez Urząd Lekarski. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Cena 8 koron. Główny skład na Król. Polskie: Apteka J. Kasprzykowskiego w Radomiu; na Lublin: Skład mat. apt. Magierskiego i Turczynowicza, ulicaKrakowskie Przedmieście.

„HERBATON"

przy badaniu przez c. k. Urząd dla badania środków spożywczych, został uznany jako nieszkodliwy dla zdrowia i znacznie lepszy od innych surogatów, wystarczy dać 2 łyżeczki na szklankę gotowanej wody a zastępuje w zupełności najlepszą herbatę z rumem.

Cena za 1 litr z rumem 3 K 60 h, bez rumu 2 K 80 h, flaszki proszę przynieść ze sobą.

Na prowincyę wysyłam najmniej od 150 litrów, ponieważ mniejszych beczek nie mam. Przy zamawianiu proszę posłać zadatek lub beczkę.

Kazimierz Ludwiński

Fabryka cukierków i „Herbatonu", Kraków, Bracka 5. Sklep. Filia Karmelicka 18.

PALATYN najlepsza polska farba do materyi w różnych kolorach

ULTRA najlepsza farba do bielizny

polecają firma

REIM i SKA, Kraków, Rynek A-B.

T. & A. BATA, Szewska 22.

Sandałki drewniane, meszty płócienne ze skórzaną podeszwą i inne obuwie nadeszło o czem zawiadamia się P. T. Publiczność, zarządy gmin, szkół, konsumentów zakładów przemysłowych i t. p.

Milion i 592.900 koron

i wiele innych wygranych przypada na X. c. k. loteryę klasową

Na 140.000 losów — wygrywa 70.000 losów.

Ciągnienie 11 czerwca 1918.

Cena losów:	1/1	1/2	1/4	1/8
	K 40,	K 20,	K 10,	K 5.

Sprzedaje:

Dom bankowy i kantor c. k. austr. loteryi klasowej

Leopolda BRANDSTATTERA i Spki

Kraków, ul. Karmelicka 10.

Zamówienia kartką korespondencyjną uskutecznia się, jak długo zapas losów starczy.

2000 Koron

nagrody otrzyma, kto wskaże, gdzie znajduje się obecnie bielizna znaczona literami L. N. porzucona o godz. 10-tej wieczór w dniu 10 maja 1918 r. w ogrodzie „Pomony", przy ulicy Warszawskiej w Krakowie, naprzeciw baraków wojskowych.

Zgłoszenia do Działu Inseratowego „Naprzodu", Kraków, ulica Grodzka 13.

W większem mieście przemysłowem na Morawach jest pierwszorzędny

HOTEL

ze 100 pokojami

kompletnie urządzony, z możnością przeniesienia wszelkich koncesyi

do sprzedania.

Zgłoszenia reflektantów z wykluczeniem pośredników pod „Korzystna sposobność" do Działu Inseratowego „Naprzodu", Kraków, Grodzka 13.

Kilka kobiet

znajdzie stałe zajęcie (do posług domowych) **w c. i k. stałem laboratoryum wojskowem,** przy ulicy Skawińskiej l. 8. Zgłoszenia tamże codziennie między godziną 10—11 przed południem.

Pot nóg, pach i rąk

Wspaniałe wyniki.

Nasz najnowszy kosmetyk „Fussol" usuwa pocenie się nóg, rąk i pach w ciągu kilku dni na zawsze bez wpływów szkodliwych. „Fussol" jest środkiem wypróbowanym i setki listów dziękczynnych znajduje się w naszych rękach. „Fussol" jest środkiem niezawodnym i tanim. Słoik wystarcza i kosztuje tylko K 4·—. Za zaliczką K 4·60. Skład główny „Fussolu" w Białej.

Składy: **Kraków:** Drogueria Reima i Ski (Rynek), **Tarnów:** Drogueria Bracha, **Rzeszów:** Drogueria S. A. Zgórka, **Bielsk:** Drogueria Polaczka, **Stryj:** Apteka A. Sternberga, **Nowy Sącz:** Apteka Marcina Góreckiego, **Drohobycz:** Apteka Tobiaszka, **Mor. Ostrawa:** Apteka pod św. Barbarą, **Krosno:** Droguerya Janowskiego, **Lwów:** Droguerya Marek Pariser, ulica Janowska 4.

Pracownia i konfekcya sukien damskich

Michaliny Chwałek

przy ulicy Grodzkiej l. 13, I. p.

poszukuje kilku panien i uczenic.

2 pokoje

przedpokój, kuchnia oraz wszelki komfort na wysokim parterze, słoneczne (ul. Kremerowska) do wynajęcia zaraz. Zgłoszenia pod G. 17, przyjmuje Biuro Ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ulica Grodzka l. 13.

Jednoroczny ochotnik, fraiter Eugeniusz Kunath, ur. w Wiedniu 1895 r., służył przy 56 p. p. 7 komp. i prawdopodobnie zginął po bitwie koło Bończy w Królestwie Polskiem dnia 21 lipca 1915.

Powracających z niewoli rosyjskiej żołnierzy uprasza się ewentualne wiadomości co do wyż wspomnianego nadsyłać za odpowiedniem wynagrodzeniem pod adresem:

J. Kunath, Wiedeń XIII/9. Sebastian-Brunnengasse 3.

Zdolne panny

samodzielne

z płacą dzienną od K 8 wzwyż

potrzebne do pracowni sukien damskich

p. Dominikański 2, II. piętro.

Kupię garderobę męską używaną i t. p.

Korespondentkę napisać do

L. SCHMAUSA,

Kraków, Szeroka 22.

W sprawach podatkowych

udziela pomocy swoim członkom

Towarzystwo prawnej ochrony podatników

w Krakowie, Floryańska 32.

Dla prowincyi załatwia sprawy listownie. Wpisowe 1 K wkładka roczna 2 K.

Kilkunastu stelmachów kowali lakierników

znajdzie stałe zajęcie **w warsztatach Ekspozytury Rolniczej c. k. Namiestnictwa Podgórze, ul. Wielicka 7.** Zgłoszenia między godz. 5—6 w kancelaryi.

Zdolnego cukiernika

poszukuje na prowincyę za bardzo dobrem wynagrodzeniem ewent. z całem utrzymaniem i mieszkaniem. Zgłoszenia pod „Cukiernik" do Biura ogłoszeń Hojcasa i Salomonowej w Krakowie.

KORKI

używane w dobrym stanie kupuje po najwyższych cenach fabryka „ISKRA", Kraków, Łobzowska 6.

Zamiast spirytusu do palenia

polecam

„MARS"

masę

1 sztuka 40 halerzy

Karton zawiera 300 sztuk

1 sztuka 30 halerzy

Karton zawiera 500 sztuk

Dla P. T. Kupców znaczny opust. Odbiór tylko kartonami!

Wyłączne zastępstwo na Kraków i okolicę:

FR. LENERT

Kraków, ul. Sławkowska 6.

Kopisty i retuszerki

do pozytywu

poszukuje c. k. nadworny fotograf

B. Renner obecnie St. Stadler

Kraków, Szewska 27.

Montera

do stałego zajęcia przy pługu motorowym poszukuje się. Zgłoszenia z podaniem warunków, pisemnie lub lepiej ustnie, skierować do Ekspozytury Rolniczej Nr. 1 w Lubaczowie.

Czeladników stolarskich

poszukuje zaraz

Kazimierz Guziak, Nowy Targ.

Rymarz

obeznany z wszelkiemi robotami poszukuje stałej pracy lub dziennej we dworze. — Wiadomość u p. Wawrzusiaka, Rzeszów, ulica Dąbrowskiego.

Mundantkę rutynowaną

przyjmie zaraz kancelarya dra Kriegera, ul. Floryańska 18.

Nowa bluzka

czarna, gazowa, na białym tiulu jest okazyjnie do sprzedania. Ulica Jasna 7, oficyna II. piętro, Horowitz.

Panien

umiejących szyć ręcznie i na maszynie poszukuje się. — Zgłoszenia przyjmuje Zakład krawiecki Bross, ul. Floryańska 44.

Ucznia

do praktyki krawieckiej potrzeba do Zakładu, A. Bross w Krakowie, Floryańska 44.

Krawczyń i krawców

poszukuje fabryka krawiecka w Krakowie. Zgłoszenia listowne przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Do nauki kroju i szycia

przyjmuje panienki na bardzo przystępnych warunkach. — Jedną z panienek przyjmie bezpłatnie pracownia sukien damskich „Mali", ulica Loretańska 3, I. piętro.

Fotograf-operator

Polak, także inwalida, do samodzielnego prowadzenia zakładu, szczególniej uzdolniony w zdjęciach, potrzebny zaraz. Zgłoszenia pod J. R. przyjmuje Dział inseratowy „Naprzodu", Kraków, Grodzka 13.

Kilka dziewcząt

znajdzie stałe zajęcie w ogrodzie przy ul. Grzegórzeckiej l. 1. Zgłoszenia w sklepie firmy Karol Markus, Szpitalna 18.

Poszukuje się w obrębie miasta

lokalu parterowego

składającego się z 1 większego i kilku mniejszych ubikacyi. Zgłoszenia pod „Lokal" przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Polska Fabryka Zabawek Kraków, ul. Krowoderska 1[illegible]

przyjmie

kilka dziewcząt

do robót papier. Po tygodniu próbnym płaca od 3 K dzien.

Maszynisty

egzaminowanego i obznajomionego z maszynami parowemi i cegielnianemi oraz popędem elektrycznym poszukuje Zarząd parowej cegielni hr. Michałowskiego w Dobrzechowie. Pierwszeństwo mają obznajomieni z systemem suszni Kellerowskiej. Zgłoszenia należy przesyłać do Zarządu cegielni w Dobrzechowie.

Poszukuje się

starszego chłopca

do Biura technicznego M. Kanarek, Sp. z ogr. por. w Krakowie, ul. Szewska 9.

Lokal fabryczny,

składający się z kilku ubikacyi, strychu obszernego oraz podworca — światło elektryczne, wodociąg, kanalizacya, każdego czasu do wynajęcia. Wiadomość u właściciela domu, Lubicz 40, od 12—2 pop.

Dla Krakowa!!

Pot nóg, pach i rąk usuwa **Fussol** w ciągu kilku dni bez wpływów szkodliwych. Słoik kosztuje 4 kor.

Do nabycia w Krakowie u firmy Reim i Ska, Rynek gł.

Karol Nowak

uczeń II kl. gimn., lat 13, wydalił się z domu 25 kwietnia. Jest wysoki, blondyn, ubrany w bluzę pluszową, reithozy i kaszkiet; miał również drugie ubranie zielone.

Ktoby o nim co wiedział, raczy donieść ojcu Filipowi Nowakowi w Czortkowie, ogrzewalnia maszyn.

Dzieje męczeńskie Podlasia i Chełmszczyzny

L. Wasilewskiego

wydanie II. znacznie rozszerzone, z mapką — poleca:

Centralne Biuro Wydawnictw w Krakowie, Gołębia 20.

Cena egzemplarza 2 K 80 h. Do nabycia w Biurze i we wszystkich księgarniach. **Katalogi nakładowe wysyłamy na żądanie darmo i opłatnie.** Wysyłka na poczętę polową tylko za uprzedniem nadesłaniem należytości i 60 h na opłatę pocztową.

Związek ekon. urzędn., prof. i naucz. poszukuje

obszernego lokalu w śródmieściu.

Potrzeba dwu lub trzech sal sprzedaży, kilku pokoi na biura, ubikacyi na magazyny i piwnic. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Związku, ulica Szewska 21, od godz. 9—11 rano i 5—6 po południu.

Powozik czarny

lekki, na parę koni i wózek resorowy lekki, niski, na parę koni, kupię. Zgłoszenia listowne: T. Hajewski, Zarząd dóbr Siedzięjowice p. Wieliczka.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Moryan Pyrzowski. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).